

ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

Internal Control Factors on Accordance with COSO Affect the Operational Efficiency of Provincial Electricity Authority

จันทนา อินทนิม¹ อรวรรณ จำปทุม²

Chanthana Inthachim, Orawan Jamphut

Email: chanthanai@sau.ac.th, orawan7804@gmail.com

Received: February 7, 2024, Revised: March 9, 2024 Accepted: April 19, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 2) ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ 3) ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากบุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) จำนวน 303 ตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.754 และผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เท่ากับ 0.827 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบปกติหรือวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด

ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.164, S.D. = 0.512) และมีประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.020, S.D. = 0.686) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการ

¹สังกัดมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์; Southeast Asia University, Email: chanthanai@sau.ac.th

²สังกัดมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์; Southeast Asia University, Email: orawan7804@gmail.com

ตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การควบคุมภายใน การดำเนินงาน ประสิทธิภาพ

Abstract

This research aims to study 1) The level of internal control factors on accordance with COSO of Provincial Electricity Authority. 2) The level of operational efficiency factors of Provincial Electricity Authority. And 3) the internal control factors on accordance with COSO affect the operational efficiency of Provincial Electricity Authority. The data collected by questionnaires, testing with 303 respondents who was the personnel of Provincial Electricity Authority. The research sampling was accidental sampling. The index of item-objective congruence (IOC) was 0.754 and reliability value of 0.827. The statistical analyzed data were frequency, percentage, mean, standard deviation and enter multiple regression analysis.

Results of the research showed that Overall, the internal control factors on accordance with COSO of Provincial Electricity Authority was at a high level ($\bar{X}$ = 4.164, S.D. = 0.512) and the operational efficiency was at a high ($\bar{X}$ = 4.020, S.D. = 0.686). The hypothesis testing results found that the internal control factors on accordance with COSO; objective setting, risk assessment, risk response, control activities and monitoring affected the operational efficiency of Provincial Electricity Authority on planning aspects with significant statistical at 0.05 level. And found that internal control factors on accordance with COSO; objective

setting, event identifications, risk response, information and communication and monitoring did significantly affect the operational efficiency of Provincial Electricity Authority on operation aspects at 0.05 level statistics.

Keywords: Internal control, operational, efficiency

บทนำ

ระบบการควบคุมภายใน เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหาร และบุคลากรขององค์กรจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในในด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาสินทรัพย์ การป้องกันและลดความผิดพลาด ความเสียหาย การทุจริตในหน่วยงาน รวมถึงความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ซึ่งต้องมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูประบบราชการของประเทศ (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2559) ภายใต้สถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีรวมถึง สภาพความไม่แน่นอนทั้งภายนอกและภายในขององค์กร การเปลี่ยนแปลงทางสังคมการเมือง และเศรษฐกิจ ล้วนส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร และเพื่อให้องค์กรสามารถอยู่รอดสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การบริหารงานที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ ให้สามารถเดินก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง ยั่งยืน และสมดุลอยู่ในธุรกิจต่อไปได้

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) มีหน้าที่สนองนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐทั้งในด้านการพัฒนาระบบบริการสาธารณะและช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้แก่ประเทศพร้อมกับการยกระดับความอยู่ดีมีสุขให้แก่ประชาชน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นองค์กรชั้นนำในระดับสากลผู้บริหารย่อมมุ่งหวังให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและมั่นคง หากแต่โอกาสที่องค์กรจะประสบกับความเสี่ยง ความเสียหายจากการดำเนินงาน หรือมีการทุจริตอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยผู้บริหารจึงต้องปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายในและร่วมมือกัน ในขณะเดียวกันบุคลากรทุก ๆ คนในองค์กรก็ต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องการควบคุมภายในด้วย (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2560) โดยในปัจจุบันมี

แนวทางการปฏิบัติระบบการควบคุมภายในขององค์กร ที่ได้กำหนดขึ้นโดยการประยุกต์จากระบบการควบคุมภายในของ The Committee of Sponsoring Organization of the Roadway Commission (COSO) ที่เป็นระบบควบคุมภายในที่ครอบคลุมถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการบริหารงาน และเป็นที่ได้รับการยอมรับกันโดยทั่วไปซึ่งองค์ประกอบของระบบการควบคุมภายในตามแนวคิดของ (COSO) จะประกอบไปด้วยสภาพแวดล้อมภายในองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์การบ่งชี้เหตุการณ์การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล(ศรัณย์ ชูเกียรติ และคณะ, 2562)โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่)ได้ให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายใน โดยปฏิบัติตามหลักการควบคุมภายในของ The Committee of Sponsoring Organization of the Roadway Commission (COSO)ด้วยเช่นกัน

งานวิจัยฉบับนี้จึงศึกษาถึงปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการควบคุมภายในของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และลดข้อผิดพลาดจากการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในอนาคตเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถกำหนดทิศทางในการทำงานและนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการควบคุมภายในขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

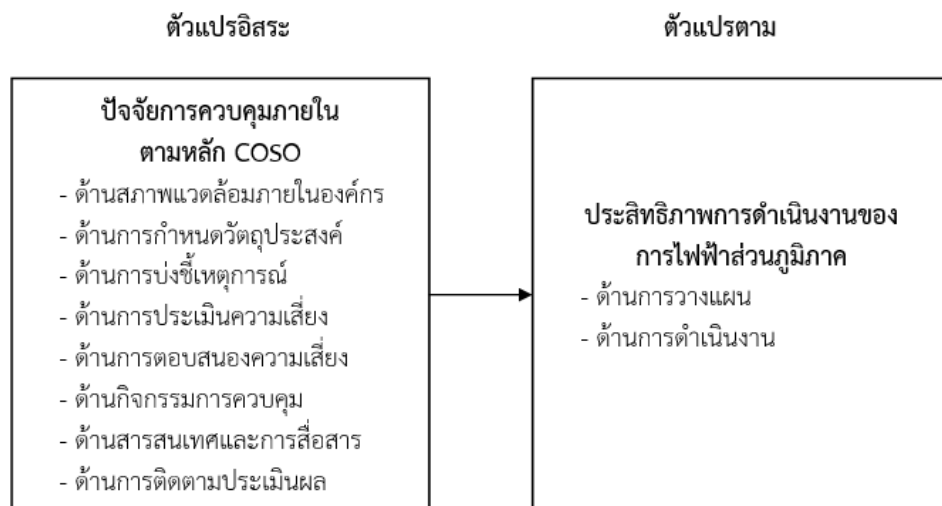
1. เพื่อศึกษาระดับการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

สมมติฐานในการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการวางแผน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) จำนวนทั้งสิ้น 1,243 คน (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 302.62 คน ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 303 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบเป็นการวัดข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินงาน

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบแบบเรียงลำดับ (Interval Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 คือ มีความเห็นด้วยมากที่สุด ถึงระดับ 1 คือ มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.754 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.827 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจริงพร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 303 ตัวอย่าง เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป สำหรับแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูล และหนังสือวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย และการใช้สถิติ ประกอบการวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (inference statistics) คือ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบปกติหรือวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด(Enter multiple regression analysis)กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.25 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.75 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84.17และมีประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.25สำหรับผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

พบว่า บุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.164, S.D.= 0.512) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการตอบสนองความเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{X}$ = 4.441, S.D.= 0.626) รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{X}$ = 4.390, S.D.= 0.588) และน้อยที่สุดคือ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = 3.876, S.D.= 0.698) ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร	4.390	0.588	มากที่สุด
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	3.876	0.698	มาก
ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์	4.001	0.683	มาก
ด้านการประเมินความเสี่ยง	4.198	0.668	มาก
ด้านการตอบสนองความเสี่ยง	4.441	0.626	มากที่สุด

ด้านกิจกรรมการควบคุม	4.304	0.588	มากที่สุด
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	4.177	0.677	มาก
ด้านการติดตามประเมินผล	3.922	0.827	มาก
โดยรวม	4.164	0.512	มาก

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

พบว่า บุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.020, S.D. = 0.686) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.174, S.D. = 0.762) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.866, S.D. = 0.692) ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการวางแผน	4.174	0.762	มาก
ด้านการดำเนินงาน	3.866	0.692	มาก
โดยรวม	4.020	0.686	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

3.1 สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการวางแผน

พบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุมและด้านการติดตามประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการวางแผน

ตัวแปร	B	Beta	t	p-value
(Constant)	-0.100		-.340	0.734
ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (IE)	0.068	0.053	1.032	0.303
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ (OS)	0.268	0.245	4.115	0.000*
ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ (EI)	0.085	0.077	1.338	0.182
ด้านการประเมินความเสี่ยง (RA)	-0.262	-0.229	-3.698	0.000*
ด้านการตอบสนองความเสี่ยง (RR)	0.405	0.332	5.420	0.000*
ด้านกิจกรรมการควบคุม (CA)	0.250	0.192	2.659	0.008*
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (IC)	0.072	0.064	1.039	0.300
ด้านการติดตามประเมินผล (M)	0.132	0.144	2.207	0.028*

F = 38.552, p-value = 0.000*, R² = 0.512, Adj. R² = 0.499 และ Durbin Watson = 2.266

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการดำเนินงาน

พบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคด้านการดำเนินงาน

ตัวแปร	B	Beta	t	p-value
(Constant)	-0.244		-0.983	0.326
ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (IE)	0.038	0.033	0.680	0.497
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ (OS)	0.155	0.156	2.803	0.005*
ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ (EI)	0.190	0.187	3.496	0.001*

ด้านการประเมินความเสี่ยง (RA)	-0.011	-0.011	-0.188	0.851
ด้านการตอบสนองความเสี่ยง (RR)	0.244	0.221	3.850	0.000*
ด้านกิจกรรมการควบคุม (CA)	0.082	0.070	1.028	0.305
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (IC)	0.134	0.131	2.258	0.025*
ด้านการติดตามประเมินผล (M)	0.161	0.193	3.160	0.002*

F = 49.152, p-value = 0.000*, R² = 0.572, Adj. R² = 0.561 และ Durbin Watson = 2.143

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.164, S.D. = 0.512) เป็นเพราะว่า บุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) ให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในตามหลัก COSO และมีการกำหนดวิธีการควบคุมภายในตามหลัก COSO โดยการตอบสนองความเสี่ยง และการควบคุมความเสี่ยง เพื่อลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) ยังให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมภายในโดยเฉพาะนโยบายของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายในและแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมถึงกระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ เป็นต้น ส่งผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธีววรรณ ทะสวก (2562) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิด COSO 2013 กับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่: กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร” ซึ่งพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพากร มีความคิดเห็นต่อระดับการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานครตามกรอบแนวคิด COSO 2013 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการควบคุมภายในที่เหมาะสมเอื้อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยนุช ศักดิ์ดี (2562) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการ

ควบคุมภายในกับความน่าเชื่อถือขององค์กร” ซึ่งพบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นต่อการควบคุมภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. บุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.020, S.D. = 0.686) เป็นเพราะว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่) ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ขององค์กร และให้ความสำคัญกับความเสี่ยงด้านต่าง ๆ โดยมีการศึกษาถึงโอกาส ปัญหาและอุปสรรคทั้งจากภายนอกและภายในองค์กรเพื่อหาแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ทำให้มีการปฏิบัติและมีผลการดำเนินงานที่ดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชาลินี เกษรรัตน์ (2563) ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของการประปาส่วนภูมิภาค” ซึ่งพบว่า เจ้าหน้าที่ของการประปาส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานของการประปาส่วนภูมิภาค โดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ธนปกรณ สัตตรัตน์มัย (2562) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการดำเนินงานของพนักงานในโรงพยาบาลรัฐ” ที่พบว่า พนักงานมีความเห็นว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานของตน อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีดังนี้

3.1 ด้านการวางแผน พบว่าปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ด้านการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นเพราะว่า การที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ให้ความสำคัญต่อระบบการควบคุมภายในตามหลัก COSO ทั้งในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามประเมินผล ช่วยให้ผู้สามารถหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง หรือสามารถลดความเสี่ยงหรือลดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องและหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการบริหารงานให้เกิดความสำเร็จตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชาลินี เกษรรัตน์ (2563) ศึกษาเรื่อง

“ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของการประปาส่วนภูมิภาค” ซึ่งพบว่า ระบบการควบคุมภายในตามหลัก COSO ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสารส่งผลต่อการดำเนินงานของการประปาส่วนภูมิภาค ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวพรรษ ปุญญมัย (2565) ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของระบบควบคุมภายในต่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา” ซึ่งพบว่า ทั้ง 5 องค์ประกอบของระบบการควบคุมภายใน ที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการควบคุมการประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล

3.2 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านสารสนเทศ และการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในด้านการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นเพราะว่า ระบบการควบคุมภายในทั้งนโยบายและวิธีปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นในองค์กรช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์การบ่งชี้เหตุการณ์การตอบสนองความเสี่ยง การใช้สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผลความเสี่ยง มีความชัดเจนสามารถนำมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ช่วยให้บุคลากรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน ส่งผลให้ผลการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นไปในแนวทางที่ดีมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธนปรณ์สัตตัตตนามัย (2562) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการดำเนินงานของพนักงานในโรงพยาบาลรัฐ” ที่พบว่า ระบบควบคุมภายใน ได้แก่ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการกำหนดค่าตอบแทนและข้อปฏิบัติด้านจริยธรรมด้านการประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม ความเสี่ยงและด้านสารสนเทศการสื่อสาร การติดตามและประเมินผล มีผลเชิงบวกกับผลการดำเนินงานในภาพรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสอดคล้องกับ สิริธิดา ขารสว่าง (2563) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO กับการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของโรงพยาบาลชุมชนในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์” ซึ่งพบว่า องค์ประกอบการควบคุมภายในตามแนวคิด COSOมีความสัมพันธ์

เชิงบวกกับการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาพบได้ว่า ในการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้บริหารองค์กรย่อมมุ่งหวังให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและมั่นคง หากแต่โอกาสที่องค์กรจะประสบกับความเสียหายหรือความเสียหายจากการดำเนินงานหรือมีการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ปัจจุบันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นองค์กรมีขนาดใหญ่ระดับสากลและมีปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันอย่างรุนแรง การใช้ระบบการควบคุมภายในตามหลัก COSO เป็นเครื่องมือควบคุมการดำเนินงานสามารถช่วยป้องกันและรักษาทรัพย์สินขององค์กร รวมถึงช่วยให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม และยังเป็นการป้องปราม หลีกเลี่ยง หรือลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด ดังนั้น ปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO จึงมีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอย่างรัดกุม
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการประเมินความเสี่ยงโดยกำหนดให้มีการสอบทานเพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาแนวทางการจัดการความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น โดยให้มีการจัดทำและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมการให้ความรู้และความเข้าใจในระบบการควบคุมภายใน โดยจัดให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาทักษะและความชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้ดีขึ้น
2. ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานได้ตรงตามความรู้ ความสามารถและทักษะของตน และมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้ดีขึ้น
3. ควรส่งเสริมให้บุคลากรให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายในต่อการตอบสนองต่อความเสี่ยงในการป้องกันหรือลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นให้น้อยที่สุดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้ดีขึ้น
4. ควรมีการสื่อสารให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง แม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการควบคุมภายในตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคด้านอื่น ๆ ว่ามีผลต่อการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอย่างไรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ปรับปรุง แก้ไข ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการควบคุมภายในตามหลัก COSO และควรทำการศึกษาแบบเชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชาลินี เกสรรัตน์. (2563). **ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ตามหลัก COSO ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของการประปาส่วนภูมิภาค**. ปรินญาปัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธนปกรณ์ สัตตรัตน์มัย. (2562). **ความสัมพันธ์ของการควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการดำเนินงานของพนักงานในโรงพยาบาลรัฐ**. ปรินญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชีและการบริหารการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ฉัตรวรรณ ทะสะดวง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิด COSO 2013กับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่: กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร. ปรินญาบัณชีมหาบัณฑิต สาขาบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นวพรรษ ปุณณมัย. (2565). ผลกระทบของระบบควบคุมภายในต่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา. ผลงานวิชาการสารสนเทศจังหวัดพะเยา. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา.

ปิยนุช ศักดิ์ดี. (2562). ความสัมพันธ์ของการควบคุมภายในกับความน่าเชื่อถือขององค์กร. ปรินญาบัณชีมหาบัณฑิต สาขาบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ศรัณย์ ชูเกียรติ, จุฑาทิพ อัสสะบำรุงรัตน์, จอมสุรางค์ เรืองประพันธ์ และอุษารัตน์ อีรธร. (2562). ประเด็นสำคัญของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร: การบูรณาการร่วมกับกลยุทธ์และผลการปฏิบัติงาน (COSO ERM (2017)). วารสารวิชาชีพบัญชี. 16(49) มกราคม 2563, 60-71.

สิรินดา ฆารสว่าง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO กับการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของโรงพยาบาลชุมชนในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ. 13(1) มกราคม-เมษายน 2563, 34-47.

เสริมสกุล คล้ายแก้ว.(2560). นโยบายการควบคุมภายในของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.(2559). แนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.